



Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (štvrtá komora)

z 28. februára 2013*

„Preskúmanie rozsudku T-234/11 P — Žaloba o neplatnosť — Prípustnosť — Lehota na podanie žaloby — Lehota nestanovená ustanovením práva Únie — Pojem ‚primeraná lehota‘ — Výklad — Povinnosť súdu Únie zohľadniť konkrétne okolnosti každej veci — Právo na účinné súdne preskúmanie — Článok 47 Charty základných práv Európskej únie — Narušenie vnútorného súladu práva Únie“

Vo veci C-334/12 RX-II,

ktorej predmetom je preskúmanie rozsudku Všeobecného súdu Európskej únie z 19. júna 2012, Arango Jaramillo a i./EIB (T-234/11 P), podľa článku 256 ods. 2 druhého pododseku ZFEÚ, vydaného v konaní

Oscar Orlando Arango Jaramillo, bydliskom v Luxemburgu (Luxembursko),

María Esther Badiola, bydliskom v Luxemburgu,

Marcella Bellucci, bydliskom v Luxemburgu,

Stefan Bidiuc, bydliskom v Grevenmacheri (Luxembursko),

Raffaella Calvi, bydliskom v Schuttrange (Luxembursko),

Maria José Cerrato, bydliskom v Luxemburgu,

Sara Confortola, bydliskom vo Verone (Taliansko),

Carlos D'Anglade, bydliskom v Luxemburgu,

Nuno da Fonseca Pestana Ascenso Pires, bydliskom v Luxemburgu,

Andrew Davie, bydliskom v Medernachu (Luxembursko),

Marta de Sousa e Costa Correia, bydliskom v Itzigu (Luxembursko),

Nausica Di Rienzo, bydliskom v Luxemburgu,

José Manuel Fernandez Riveiro, bydliskom v Sandweileri (Luxembursko),

Eric Gällstad, bydliskom v Rameldange (Luxembursko),

Andres Gavira Etzel, bydliskom v Luxemburgu,

* Jazyk konania: francúzština.

Igor Greindl, bydliskom v Canachu (Luxembursko),
José Doramas Jorge Calderón, bydliskom v Luxemburgu,
Monica Lledó Moreno, bydliskom v Sandweileri,
Antonio Lorenzo Ucha, bydliskom v Luxemburgu,
Juan Antonio Magaña-Campos, bydliskom v Luxemburgu,
Petia Manolova, bydliskom v Bereldange (Luxembursko),
Ferran Minguella Minguella, bydliskom v Gonderange (Luxembursko),
Barbara Mulder-Bahovec, bydliskom v Luxemburgu,
István Papp, bydliskom v Luxemburgu,
Stephen Richards, bydliskom v Blaschette (Luxembursko),
Lourdes Rodriguez Castellanos, bydliskom v Sandweileri,
Daniela Sacchi, bydliskom v Mondorf-les-Bains (Luxembursko),
Maria Teresa Sousa Coutinho da Silveira Ramos, bydliskom v Almargem do Bispo (Portugalsko),
Isabelle Stoffel, bydliskom v Mondorf-les-Bains,
Fernando Torija, bydliskom v Luxemburgu,
María del Pilar Vargas Casasola, bydliskom v Luxemburgu,
Carolina Vento Sánchez, bydliskom v Luxemburgu,
Pé Verhoeven, bydliskom v Bruseli (Belgicko),
Sabina Zajc, bydliskom v Conterne (Luxembursko),
Peter Zajc, bydliskom v Conterne,

proti

Európskej investičnej banke (EIB),

SÚDNY DVOR (štvrtá komora),

v zložení: predseda štvrtej komory L. Bay Larsen (spravodajca), sudcovia J. Malenovský, U. Lõhmus,
M. Safjan a A. Prechal,

generálny advokát: P. Mengozzi,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

- O. O. Arango Jaramillo a 34 ďalších zamestnancov Európskej investičnej banky (EIB), v zastúpení: B. Cortese, avocat,
- Európska investičná banka, v zastúpení: C. Gómez de la Cruz a T. Gilliams, splnomocnení zástupcovia,
- portugalská vláda, v zastúpení: L. Inez Fernandes, splnomocnený zástupca,
- Európska komisia, v zastúpení: J. Currall, H. Kraemer a D. Martin, splnomocnení zástupcovia,

so zreteľom na článok 62a a článok 62b prvý odsek Štatútu Súdneho dvora Európskej únie,

po vypočutí generálneho advokáta,

vyhlásil tento

Rozsudok

- 1 Predmetom tohto konania je preskúmanie rozsudku Všeobecného súdu Európskej únie (odvolacia komora) z 19. júna 2012, Arango Jaramillo a i./EIB (T-234/11 P, ďalej len „rozsudok z 19. júna 2012“), ktorým tento súd zamietol odvolanie, ktoré podal pán Arango Jaramillo a ďalších 34 zamestnancov Európskej investičnej banky (EIB) (spolu ďalej len „dotknutí zamestnanci“) proti uzneseniu Súdu pre verejnú službu Európskej únie zo 4. februára 2011, Arango Jaramillo a i./EIB (F-34/10, ďalej len „uznesenie zo 4. februára 2011“), ktorým boli pre oneskorenosť odmietnuté ako neprípustné ich žaloby týkajúce sa jednak zrušenia ich výplatných listín za február 2010 v rozsahu, v akom z nich vyplývajú rozhodnutia EIB o zvýšení ich poisťného na dôchodkové zabezpečenie, a jednak povinnosti EIB zaplatiť im náhradu škody.
- 2 Preskúmanie sa týka otázky, či rozsudok z 19. júna 2012 narúša jednotu alebo vnútorný súlad práva Únie tým, že Všeobecný súd Európskej únie ako odvolací súd v tomto rozsudku vyložil pojem „primeraná lehota“ v rámci žaloby o neplatnosť podanej zamestnancami EIB proti ňou vydanému aktu, ktorý im spôsobuje ujmu, ako lehotu, ktorej prekročenie má automaticky za následok oneskorenosť žaloby, a teda jej neprípustnosť bez toho, aby súd Únie bol povinný zohľadniť osobitné okolnosti prejednávanej veci, a otázky, či tento výklad uvedeného pojmu narúša právo na účinné súdne preskúmanie zakotvené v článku 47 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „Charta“).

Právny rámec

Služobný poriadok úradníkov Európskej únie

- 3 Článok 91 Služobného poriadku úradníkov Európskej únie zavedeného nariadením Rady (EHS, Euratom, ESUO) č. 259/68 z 29. februára 1968, ktorým sa ustanovuje Služobný poriadok úradníkov a Podmienky zamestnávania ostatných zamestnancov Európskych spoločenstiev a zavádzajú osobitné prechodné opatrenia uplatniteľné na úradníkov Komisie (Ú. v. ES L 56, s. 1; Mim. vyd. 01/002, s. 5), zmenený a doplnený nariadením Rady (ES, Euratom) č. 723/2004 z 22. marca 2004 (Ú. v. EÚ L 124, s. 1; Mim. vyd. 01/002, s. 130, ďalej len „Služobný poriadok úradníkov“), znie:

„1. Súdny dvor [Európskej únie] má právomoc v každom spore medzi spoločenstvami a ktoroukoľvek osobou, na ktorú sa vzťahuje tento služobný poriadok, pokiaľ ide o zákonnosť aktu negatívne ovplyvňujúceho túto osobu v zmysle článku 90 ods. 2...

2. Odvolanie na Súdny dvor [Európskej únie] je prípustné, len ak:

- bola menovaciemu orgánu predtým predložená sťažnosť v súlade s článkom 90 ods. 2 v lehote stanovenej v uvedenom článku a
- sťažnosť bola zamietnutá výslovnými rozhodnutiami alebo konkludentne prijatým rozhodnutím.

3. Odvolania podľa odseku 2 sa musia podať do troch mesiacov...“

- 4 Podľa článku 100 ods. 3 Rokovacieho poriadku Súdu pre verejnú službu sa k uvedenej procesnej lehote pripočíta desaťdňová lehota zohľadňujúca vzdialenosť.

Služobný poriadok EIB

- 5 Správna rada EIB vydala 20. apríla 1960 jej služobný poriadok, ktorý bol odvtedy viackrát zmenený a doplnený. Tento služobný poriadok vo svojom článku 41 o opravných prostriedkoch zakotvuje právomoc súdov Únie na prejednanie žalôb týkajúcich sa sporov medzi EIB a jej zamestnancami, avšak nespresňuje lehotu, v ktorej musia byť tieto žaloby podané.

Okolnosti predchádzajúce preskúmaniu

Skutkové okolnosti

- 6 Dotknutí zamestnanci sú zamestnancami EIB.
- 7 Od 1. januára 2007 už nie sú výplatné listiny zamestnancov EIB vydávané v tradičnej podobe na papieri, ale na elektronickom nosiči. Každý mesiac sú zadávané do infromatického systému EIB s názvom „Peoplesoft“, a tak do nich môže každý zamestnanec nahliadať zo svojho pracovného počítača.
- 8 V sobotu 13. februára 2010 boli výplatné listiny za február 2010 zadané do infromatického systému „Peoplesoft“. Tieto listiny vykazovali v porovnaní s listinami za január 2010 zvýšenie sadzby príspevkov na dôchodkové zabezpečenie, ktoré vyplývalo z rozhodnutí vydaných EIB v rámci reformy dôchodkového zabezpečenia jej zamestnancov.

Uznesenie zo 4. februára 2011

- 9 Ako vyplýva z bodov 15 a 16 uznesenia zo 4. februára 2011, Súd pre verejnú službu usúdil, že vzhľadom jednak na skutočnosť, že dotknutí zamestnanci sa oboznámili z obsahom svojich výplatných listín za február 2010 až v pondelok 15. februára 2010, a jednak na jednotnú desaťdňovú lehotu z dôvodu vzdialenosti, mohli uvedení zamestnanci podať žalobu v lehote, ktorá uplynula v utorok 25. mája 2010.
- 10 Podľa bodu 17 uvedeného uznesenia pritom bola žaloba dotknutých zamestnancov doručená elektronickou poštou do kancelárie Súdu pre verejnú službu až v noci z utorka 25. mája na stredu 26. mája 2010, konkrétnejšie 26. mája 2010 o 00:00.
- 11 Touto žalobou sa dotknutí zamestnanci domáhali jednak zrušenia svojich výplatných listín za február 2010 a jednak toho, aby EIB bola uložená povinnosť zaplatiť im symbolicky jedno euro ako náhradu nemajetkovej ujmy.

- 12 Samostatným podaním zaslaným do kancelárie Súdu pre verejnú službu EIB podľa článku 78 Rokovacieho poriadku Súdu pre verejnú službu navrhla, aby tento súd rozhodol o neprípustnosti žaloby bez preskúmania veci samej.
- 13 Uznesením zo 4. februára 2011 Súd pre verejnú službu odmietol žalobu ako neprípustnú. V podstate rozhodol, že lehota na podanie žaloby uplynula 25. mája 2010, takže žaloba dotknutých zamestnancov, doručená elektronickou formou do kancelárie tohto súdu až 26. mája 2010 o 00:00, bola oneskorená, a preto neprípustná. Odmietol tvrdenia uvedených zamestnancov založené jednak na porušení ich práva na účinné súdne preskúmanie a jednak na existencii nepredvídateľnej okolnosti alebo vyššej moci.

Rozsudok z 19. júna 2012

- 14 Rozsudkom z 19. júna 2012 Všeobecný súd Európskej únie zamietol odvolanie, ktoré podali dotknutí zamestnanci, čím potvrdil uznesenie zo 4. februára 2011.
- 15 V prvom rade, v bodoch 22 až 25 rozsudku z 19. júna 2012 tento súd v podstate pripomenul judikatúru, podľa ktorej v prípade neexistencie akéhokoľvek ustanovenia, ktoré by určovalo lehoty na podanie žaloby uplatniteľné na spory medzi EIB a jej zamestnancami, musí k podaniu takých žalôb dôjsť v „primeranej lehote“, ktorá musí byť posúdená v závislosti od okolností prejednávanej veci. Keďže v bode 26 tohto rozsudku usúdil, že trojmesačná lehota stanovená v článku 91 ods. 3 Služobného poriadku úradníkov pre spory medzi inštitúciami a orgánmi Únie a ich úradníkmi alebo zamestnancami predstavuje „relevantný základ porovnania“, lebo tieto spory sú svojou povahou blízke sporom medzi EIB a jej zamestnancami týkajúcimi sa jej aktov, ktoré im spôsobujú ujmu a ktorých zrušenie navrhujú, tento súd v bode 27 uvedeného rozsudku rozhodol s odvolaním sa na určité svoje predchádzajúce rozsudky, že trojmesačná lehota musí byť „v zásade“ považovaná za primeranú.
- 16 V rovnakom bode 27 rozsudku z 19. júna 2012 z toho Všeobecný súd Európskej únie vyvodil „*a contrario*...“, že každá žaloba, ktorú zamestnanec EIB podal po uplynutí trojmesačnej lehoty predĺženej o jednotnú desaťdňovú lehotu z dôvodu vzdialenosti, musí byť v zásade považovaná za žalobu, ktorá nebola podaná v primeranej lehote“. Dodal, že tento výklad *a contrario* je prípustný, „lebo iba striktné uplatnenie procesných pravidiel, ktoré upravujú prekluzívnu lehotu, môže zodpovedať požiadavke právnej istoty a potrebe vyhnúť sa akejkoľvek diskriminácii alebo akémukoľvek svojvoľnému zaobchádzaniu pri výkone spravodlivosti“.
- 17 V druhom rade, v bode 30 uvedeného rozsudku Všeobecný súd Európskej únie odmietol argumentáciu dotknutých zamestnancov, podľa ktorej Súd pre verejnú službu nahradil uplatnenie zásady dodržania primeranej lehoty, ktorá je svojou povahou pružná a otvorená konkrétnemu zváženiu dotknutých záujmov, presnou trojmesačnou lehotou, ktorá sa uplatní striktno a všeobecne. Okrem iného usúdil, že Súd pre verejnú službu sa obmedzil na uplatnenie „právnej normy...“, ktorá jednoznačne a konkrétne vyplýva z výkladu judikatúry [Všeobecného súdu Európskej únie citovanej v bode 27 rozsudku z 19. júna 2012] *a contrario*“, čo je norma, ktorá konkrétne uplatňuje zásadu dodržiavania primeranej lehoty na spory medzi EIB a jej zamestnancami, ktoré sú do veľkej miery podobné sporom medzi Úniou a jej úradníkmi a zamestnancami. Všeobecný súd Európskej únie dodal, že „uvedená norma, ktorá spočíva na všeobecnom predpoklade, že trojmesačná lehota je v zásade dostatočná na to, aby zamestnancom EIB umožnila posúdiť zákonnosť jej aktov, ktoré im spôsobujú ujmu, a prípadne si pripraviť svoje žaloby, neukladá súdu Únie, ktorý ju má uplatniť, povinnosť brať do úvahy okolnosti každej veci a najmä uskutočniť konkrétne zváženie dotknutých záujmov“.

- 18 V bodoch 33 až 35 rozsudku z 19. júna 2012 sa Všeobecný súd Európskej únie odvolával na tieto úvahy týkajúce sa určenia lehoty na podanie žaloby, aby vylúčil zohľadnenie údajnej poruchy elektriny, ktorá mala zdržať odoslanie žaloby, okolnosti, že EIB nevykonala svoju legislatívnu povinnosť týkajúcu sa stanovenia presných lehôt na podanie žaloby, ako aj iných okolností osobitných pre prejednávajúcu vec, ktorých sa dovoľovali dotknutí zamestnanci.
- 19 V bodoch 42 a 43 uvedeného rozsudku Všeobecný súd Európskej únie takisto odmietol argumentáciu dotknutých zamestnancov založenú na porušení zásady proporcionality a práva na účinnú súdnu ochranu.
- 20 Napokon Všeobecný súd v bodoch 51 až 58 rozsudku z 19. júna 2012 zamietol odvolací dôvod dotknutých zamestnancov založený na tom, že Súd pre verejnú službu odmietol kvalifikovať okolnosti, ktoré ich viedli k oneskorenému podaniu ich žaloby, ako nepredvídateľné okolnosti alebo prípad vyššej moci. V bodoch 59 až 66 tohto rozsudku Všeobecný súd Európskej únie rovnako odmietol vyhovieť odvolaciemu dôvodu uvedených zamestnancov založenému na skreslení dôkazov, ktoré sa týkali existencie nepredvídateľných okolností alebo vyššej moci.

Konanie pred Súdny dvorom

- 21 Na základe návrhu prvého generálneho advokáta na preskúmanie rozsudku z 19. júna 2012 osobitná komora podľa článku 123b Rokovacieho poriadku Súdneho dvora, v jeho znení platnom ku dňu tohto návrhu, dospela v rozhodnutí z 12. júla 2012, Preskúmanie Arango Jaramillo a i./EIB (C-334/12 RX), k záveru, že je potrebné uskutočniť preskúmanie tohto rozsudku, aby sa zistilo, či narúša jednotu alebo vnútorný súlad práva Únie.
- 22 Pokiaľ ide o predmet preskúmania, rozhodnutie z 12. júla 2012 identifikovalo dva konkrétnejšie dôvody, ktoré odôvodňujú preskúmanie. Po prvé je potrebné zistiť, či Všeobecný súd Európskej únie tým, že rovnako ako Súd pre verejnú službu usúdil, že pri posúdení primeranosti lehoty, v ktorej zamestnanci EIB podali žalobu o neplatnosť proti ňou vydanému aktu, ktorý im spôsobil ujmu, nie je súd Únie povinný zohľadniť osobitné okolnosti každej veci, podal výklad, ktorý je zlučiteľný s judikatúrou Súdneho dvora, podľa ktorej sa primeranosť lehoty nestanovenej primárnym alebo sekundárnym právom Únie musí posúdiť v závislosti od okolností každej veci.
- 23 Po druhé je potrebné zistiť, či tým, že výklad Všeobecného súdu Európskej únie priznáva prekluzívny účinok prekročeniu lehoty na podanie žaloby, ktorá nie je stanovená primárnym alebo sekundárnym právom Únie, môže narušiť právo na účinné súdne preskúmanie, ako je upravené v článku 47 Charty.
- 24 Za predpokladu, že by bolo potrebné konštatovať, že rozsudok z 19. júna 2012 obsahuje nesprávne právne posúdenie, bude potrebné preskúmať, či a prípadne v akom rozsahu uvedený rozsudok narúša jednotu alebo vnútorný súlad práva Únie.

O otázkach, ktoré sú predmetom preskúmania

- 25 Na úvod je potrebné konštatovať, že žiaden text práva Únie nestanovuje lehotu, v ktorej musí zamestnanec EIB podať žalobu o neplatnosť proti jej aktu, ktorý mu spôsobuje ujmu.
- 26 Okrem toho treba konštatovať, že Všeobecný súd Európskej únie v rozsudku z 19. júna 2012 najprv v bodoch 22 až 25 pripomenul, že otázka, či žaloba o neplatnosť bola podaná v „primeranej lehote“, predpokladá zohľadnenie všetkých okolností prejednávanej veci, a potom vyhlásil za neprípustnú žalobu dotknutých zamestnancov z dôvodu jej oneskorenosti bez toho, aby zohľadnil okolnosti prejednávanej veci.

- 27 Všeobecný súd sa týmto rozhodnutím takisto odchyľil od judikatúry Súdneho dvora týkajúcej sa pojmu „primeraná lehota“, na ktorú však odkazuje v bode 25 rozsudku z 19. júna 2012.
- 28 Z uvedenej judikatúry totiž vyplýva, že ak dĺžka konania nie je upravená ustanovením práva Únie, musí byť „primeranosť“ lehoty, v ktorej inštitúcia prijala predmetný akt, posúdená v závislosti od všetkých okolností každej veci a najmä od významu sporu pre dotknutú osobu, zložitosti veci a správania účastníkov konania (pozri v tomto zmysle rozsudok z 15. októbra 2002, *Limburgse Vinyl Maatschappij a i./Komisia*, C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P až C-252/99 P a C-254/99 P, Zb. s. I-8375, bod 187).
- 29 Súdny dvor v bode 192 uvedeného rozsudku spresnil, že primeranosť lehoty nemôže byť stanovená s odkazom na presnú maximálnu hranicu určenú abstraktným spôsobom, ale musí byť posúdená v každej prejednávanej veci v závislosti od predmetných okolností.
- 30 Túto povinnosť inštitúcií a orgánov Únie dodržať v rámci správnych konaní primeranú lehotu, ktorá nemôže byť stanovená s odkazom na presnú maximálnu hranicu určenú abstraktným spôsobom, neskôr potvrdil Súdny dvor (pozri najmä rozsudky z 30. novembra 2006, *Komisia/Taliansko*, C-293/05, bod 25 a citovanú judikatúru, ako aj zo 7. apríla 2011, *Grécko/Komisia*, C-321/09 P, Zb. s. I-51*, body 33 a 34).
- 31 Tento výklad pojmu „primeraná lehota“ nie je na rozdiel od toho, čo vo svojich písomných pripomienkach tvrdia EIB a Európska komisia, platný iba vtedy, keď ide o určenie primeranosti dĺžky trvania správneho alebo súdneho konania, ktoré nie je vymedzené záväznou lehotou stanovenou normou práva Únie.
- 32 Z judikatúry Súdneho dvora vyplýva, že prístup, ktorý sleduje judikatúra uvedená v bodoch 28 až 30 tohto rozsudku, sa uplatní rovnako vo vzťahu k otázke, ktorá priamo ovplyvňuje prípustnosť žaloby, konkrétne vo vzťahu k lehote, v ktorej dotknutá osoba musí požiadať príslušnú inštitúciu o úplné znenie aktu, ktorý nebol uverejnený ani jej nebol oznámený, aby sa s ním presne oboznámila s cieľom žiadať jeho zrušenie (pozri uznesenie z 10. novembra 2011, *Agapiou Joséphidès/Komisia a EACEA*, C-626/10 P, body 127, 128, 130 a 131). Napokon v rovnakom zmysle Súdny dvor podriaďuje prípustnosť návrhov na náhradu trov konania, ktoré boli vynaložené pred súdom Únie, dodržaním primeranej lehoty medzi vyhlásením rozsudku, ktorý stanovil rozdelenie týchto trov, a žiadosťou o ich náhradu u druhého účastníka sporu (pozri uznesenie z 21. júna 1979, *Diez/Komisia*, 126/76 DEP, Zb. s. 2131, bod 1).
- 33 Z toho, čo bolo uvedené, vyplýva, že judikatúra Súdneho dvora spomenutá v bodoch 28 a 30 tohto rozsudku sa síce vzťahuje na otázku primeranosti dĺžky správneho konania, ak žiadne ustanovenie práva Únie nespája vedenie takého konania s presnou lehotou, ale pojem „primeraná lehota“ treba uplatňovať rovnakým spôsobom vtedy, ak sa týka žaloby alebo žiadosti, pre ktoré nijaké ustanovenie práva Únie nestanovilo lehotu, v akej musia byť podané. V oboch prípadoch je súd Únie povinný zohľadniť okolnosti prejednávanej veci.
- 34 Tento výklad, ktorý zabezpečuje koherentné uplatňovanie pojmu „primeraná lehota“ používaného súdom Únie v rozličných situáciách, si navyše Všeobecný súd Európskej únie osvojil vo svojej judikatúre predchádzajúcej rozsudku z 19. júna 2012.
- 35 Napríklad v uznesení Všeobecného súdu z 15. septembra 2010, *Marcuccio/Komisia* (T-157/09 P), pri ktorom Súdny dvor usúdil, že nie je potrebné uskutočniť preskúmanie (pozri rozhodnutie Súdneho dvora z 27. októbra 2010, *Preskúmanie Marcuccio/Komisia*, C-478/10 RX), Všeobecný súd Európskej únie v bode 47 pripomenul, že pokiaľ uplatniteľná právna úprava nestanovuje lehotu na podanie návrhu na náhradu škody vyplývajúcej z pracovného vzťahu medzi úradníkom a inštitúciou, ktorej podlieha, musí byť uvedený návrh podaný v „primeranej lehote“, ktorá sa určí so zreteľom na okolnosti prejednávanej veci.

- 36 Okrem toho Všeobecný súd Európskej únie vo svojom rozsudku zo 6. marca 2001, *Dunnett a i./EIB* (T-192/99, Zb. s. II-813), až po preskúmaní okolností prejednávanej veci dospel v bode 58 k záveru, že „berúc ako podklad lehoty stanovené v článkoch 90 a 91 Služobného poriadku [úradníkov], treba konštatovať, že žalobcovia podali žalobu v primeranej lehote“ [pokiaľ ide o spory medzi Európskou centrálnou bankou (ECB) a jej zamestnancami, pozri uznesenie Všeobecného súdu z 11. decembra 2001, *Cerafogli a i./ECB*, T-20/01, Zb. VS s. I-A-235 a II-1075, bod 63].
- 37 Rovnako v uznesení Všeobecného súdu zo 6. decembra 2002, *D/EIB* (T-275/02 R, Zb. VS s. I-A-259 a II-1295), predseda tohto súdu najprv v jeho bode 33 pripomenul, že trojmesačná lehota musí byť v zásade považovaná za primeranú na podanie žaloby o neplatnosť proti rozhodnutiam EIB, a v bode 38 tohto uznesenia konštatoval, že v predmetnej veci bola žaloba podaná päť mesiacov po prijatí napadnutého rozhodnutia, a potom dospel k záveru o oneskorenosti žaloby až po preskúmaní, ktoré ho v bode 39 uvedeného uznesenia viedlo ku konštatovaniu, že žalobkyňa sa nedovoľáva nijakej osobitnej okolnosti, ktorá by mohla odôvodniť prekročenie tejto trojmesačnej lehoty a prevážiť požiadavku právnej istoty.
- 38 Je potrebné spresniť, že výklad pojmu „primeraná lehota“ podaný v bodoch 33 a 34 tohto rozsudku neznamená, na rozdiel od toho, čo EIB uvádza vo svojich písomných pripomienkach, že zákonnosť aktov, ktoré táto inštitúcia prijme, by mohla byť donekonečna spochybňovaná, lebo uplatňovanie tohto pojmu v súlade s judikatúrou Súdneho dvora má práve vylúčiť, aby súd Únie uskutočnil preskúmanie dôvodnosti žaloby, ktorá bola podaná v lehote považovanej za neprimeranú.
- 39 Podaný výklad nemožno, na rozdiel od toho, čo EIB uvádza vo svojich písomných pripomienkach, vyvrátiť ani rozsudkom z 22. mája 1990, *Parlament/Rada* (C-70/88, Zb. s. I-2041), v ktorom Súdny dvor uznal, že aj keď Európsky parlament nemal právo podať žalobu o neplatnosť na základe článku 173 Zmluvy EHS (zmenený na článok 173 ES, ďalej zmenený, teraz článok 230 ES), bolo prípustné, že táto inštitúcia takú žalobu o neplatnosť na Súdny dvor podala. V tejto veci sa totiž dvojmesačná lehota na podanie žaloby, ako ju upravoval tento článok, musela uplatniť rovnako prísne na Parlament i na ostatné dotknuté inštitúcie. Naopak v prejednávanej veci, v ktorej článok 41 služobného poriadku EIB neupravuje lehotu na podanie žaloby, ale sa obmedzuje na zakotvenie príslušnosti súdu Únie na rozhodovanie o sporoch medzi EIB a jej zamestnancami, je tento súd povinný v prípade mlčania uvedeného nariadenia uplatňovať pojem primeraná lehota. Tento pojem, ktorý predpokladá zohľadnenie všetkých okolností prejednávanej veci, teda nemožno chápať ako osobitnú prekluzívnu lehotu. V dôsledku toho nemožno trojmesačnú lehotu stanovenú v článku 91 ods. 3 Služobného poriadku úradníkov analogicky uplatňovať ako prekluzívnu lehotu na zamestnancov EIB, keď podávajú žalobu o neplatnosť proti jej aktu, ktorý im spôsobuje ujmu.
- 40 Pokiaľ ide napokon o otázku, či Všeobecný súd Európskej únie tým, že priznal prekluzívny účinok prekročeniu primeranej lehoty, ktorú majú dotknutí zamestnanci na podanie žaloby, porušil právo na účinné preskúmanie, je namieste pripomenúť, že zásada účinnej súdnej ochrany predstavuje všeobecnú zásadu práva Únie, ktorá je v súčasnosti vyjadrená v článku 47 Charty (pozri rozsudok z 8. decembra 2011, *KME Germany a i./Komisia*, C-389/10 P, Zb. s. I-13125, bod 119 a citovanú judikatúru).
- 41 V tejto súvislosti článok 47 prvý odsek Charty stanovuje, že každý, koho práva a slobody zaručené právom Únie sú porušené, má za podmienok ustanovených v tomto článku právo na účinný prostriedok nápravy pred súdom. Podľa druhého odseku tohto článku má každý právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.
- 42 Podľa vysvetliviek k tomuto článku, ktoré sa majú podľa článku 6 ods. 1 tretieho pododseku ZEÚ a článku 52 ods. 7 Charty zohľadniť pri jej výklade, článok 47 prvý odsek Charty je založený na článku 13 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podpísaného v Ríme 4. novembra 1950 (ďalej len „EDLP“), a druhý odsek tohto článku 47 zodpovedá článku 6 ods. 1 EDLP.

- 43 Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva týkajúcej sa výkladu článku 6 ods. 1 EDLP, na ktorú treba odkázať v súlade s článkom 52 ods. 3 Charty, vyplýva, že právo na prístup k súdu nie je absolútne. Výkon tohto práva je možné obmedziť, najmä pokiaľ ide o podmienky prípustnosti žaloby. Dotknuté osoby síce musia očakávať, že tieto pravidlá sa uplatnia, ale ich uplatnenie nesmie jednotlivcom zamedziť, aby použili dostupný prostriedok nápravy (pozri v tomto zmysle rozsudok ESJP zo 6. decembra 2011, Anastasakis v. Grécko, žaloba č. 41959/08, zatiaľ neuverejnený v *Zbierke rozsudkov a rozhodnutí*, § 24).
- 44 V prejednávanej veci, v ktorej lehota na podanie žaloby zamestnancov EIB proti aktom, ktoré im spôsobujú ujmu, nebola vopred stanovená právnou normou Únie ani obmedzená v zmysle článku 52 ods. 1 Charty, je nesporné, že dotknutí zamestnanci mali s ohľadom na judikatúru Súdneho dvora týkajúcu sa uplatňovania pojmu „primeraná lehota“ právo očakávať, že Všeobecný súd Európskej únie nepoužije voči ich žalobe vopred stanovenú prekluzívnu lehotu, ale uplatní túto judikatúru Súdneho dvora na rozhodnutie o jej prípustnosti.
- 45 Toto skreslenie pojmu primeraná lehota spôsobilo, že dotknutí zamestnanci nemohli brániť svoje práva spojené s ich odmeňovaním prostredníctvom účinnej žaloby pred súdom v súlade s podmienkami stanovenými v článku 47 Charty.
- 46 Vzhľadom na to, čo bolo uvedené, je namieste usúdiť, že Všeobecný súd Európskej únie nesprávne vyložil pojem „primeraná lehota“, ako vyplýva z judikatúry, na ktorú sa odkazuje v bodoch 28 až 30 a 32 tohto rozsudku, a teda skreslil samotnú podstatu pojmu primeraná lehota tým, že usúdil, že v prejednávanej veci treba použiť „právnou normou“, ktorej striktný výklad vedie k riešeniu, ktoré je v rozpore s jeho vlastnou judikatúrou.

O existencii narušenia jednoty alebo vnútorného súladu práva Únie

- 47 Všeobecný súd Európskej únie, ktorý vo svojom rozsudku z 19. júna 2012, zastával názor, že lehota na podanie žaloby, ktorá nie je stanovená primárnym ani sekundárnym právom Únie, akou je lehota stanovená na podanie žaloby o neplatnosť, ktorú môžu podať zamestnanci EIB voči ňou vydanému aktu spôsobujúcemu im ujmu, je trojmesačnou lehotou, ktorej prekročenie má automaticky za následok zmeškanie lehoty na podanie žaloby, a teda jej neprípustnosť, podal výklad, ktorý nie je zlučiteľný s judikatúrou Súdneho dvora, podľa ktorej sa musí primeranosť takej lehoty posúdiť v závislosti od okolností každej veci.
- 48 Preto je namieste preskúmať, či a prípadne v akom rozsahu rozsudok z 19. júna 2012 narúša jednotu alebo vnútorný súlad práva Únie.
- 49 V tejto súvislosti treba zohľadniť štyri nasledujúce aspekty.
- 50 Po prvé, rozsudok z 19. júna 2012 je prvým rozhodnutím Všeobecného súdu Európskej únie, ktorým tento súd zamietol odvolanie podané proti uzneseniu Súdu pre verejnú službu, ktorým bola z dôvodu oneskoreného podania zamietnutá ako neprípustná žaloba o neplatnosť podaná po uplynutí lehoty bez toho, aby sa zohľadnili všetky okolnosti veci. Môže preto predstavovať precedens pre budúce veci (pozri analogicky rozsudok zo 17. decembra 2009, Preskúmanie M/EMEA, C-197/09 RX-II, Zb. s. I-12033, bod 62).
- 51 Po druhé, pokiaľ ide o pojem „primeraná lehota“, Všeobecný súd Európskej únie sa odchyľil od ustálenej judikatúry Súdneho dvora, ktorá bola uvedená najmä v bodoch 28 až 30 a 32 tohto rozsudku (pozri analogicky rozsudok Preskúmanie M/EMEA, už citovaný, bod 63).

- 52 Po tretie, pochybenia Všeobecného súdu Európskej únie sa týkajú procesného pojmu, ktorý nepatrí výlučne do práva verejnej služby, ale je použiteľný bez ohľadu na prejednávanú problematiku (pozri analogicky rozsudok Preskúmanie M/EMEA, už citovaný, bod 64).
- 53 A napokon po štvrté, pojem „primeraná lehota“ a zásada účinnej súdnej ochrany, ktoré Všeobecný súd Európskej únie nesprávne použil, majú dôležité postavenie v právnom poriadku Únie (pozri analogicky rozsudok Preskúmanie M/EMEA, už citovaný, bod 65). Predovšetkým právo na účinný prostriedok nápravy a na spravodlivý proces zaručené článkom 47 Charty má v súlade s článkom 6 ZEÚ rovnakú právnu silu ako ustanovenie Zmlúv.
- 54 Vzhľadom na tieto skutočnosti posudzované ako celok, treba konštatovať, že rozsudok z 19. júna 2012 narúša vnútorný súlad práva Únie, tým, že Všeobecný súd Európskej únie ako odvolací orgán podal výklad pojmu „primeraná lehota“ tak, že žaloba dotknutých zamestnancov bola zamietnutá ako neprípustná bez toho, aby zohľadnil všetky okolnosti danej veci.
- 55 Za týchto okolností ešte treba preskúmať následky, ktoré treba vyvodiť zo zisteného narušenia práva Únie.
- 56 Článok 62b prvý odsek Štatútu Súdneho dvora stanovuje, že ak Súdny dvor zistí, že rozhodnutie Všeobecného súdu narúša vnútorný súlad práva Únie, vráti vec Všeobecnému súdu, ktorý je v právnych otázkach viazaný rozhodnutím Súdneho dvora. Ak Súdny dvor vracia vec Všeobecnému súdu, môže rozhodnúť, ktoré z účinkov rozhodnutia Všeobecného súdu treba považovať za konečné vo vzťahu k účastníkom konania. Výnimočne môže Súdny dvor sám vydať konečné rozhodnutie, ak so zreteľom na výsledok preskúmania riešenie sporu vyplýva zo skutkových zistení, na ktorých je založené rozhodnutie Všeobecného súdu.
- 57 Z toho vyplýva, že Súdny dvor sa nemôže obmedziť na konštatovanie narušenia vnútorného súladu alebo jednoty práva Únie a nevyvodíť z tohto konštatovania dôsledky, pokiaľ ide o predmetný spor. V prejednáwanej veci treba z dôvodu uvedeného v bode 54 tohto rozsudku zrušiť rozsudok z 19. júna 2012.
- 58 Vzhľadom na to, že narušenie vnútorného súladu práva Únie v predmetnej veci je dôsledkom nesprávneho výkladu pojmu „primeraná lehota“ a nedodržania zásady práva na účinnú súdnu ochranu, konečné riešenie prípustnosti žaloby dotknutých zamestnancov nevyplýva zo skutkových zistení, na ktorých sa zakladá rozsudok z 19. júna 2012, a preto Súdny dvor nemôže rozhodnúť s konečnou platnosťou podľa článku 62b prvého odseku tretej vety Štatútu Súdneho dvora.
- 59 Treba preto vec vrátiť Všeobecnému súdu Európskej únie a nie – tak, ako tvrdili dotknutí zamestnanci – Súdu pre verejnú službu, aby vzhľadom na všetky okolnosti veci posúdil primeranú povahu lehoty, v ktorej títo zamestnanci podali žalobu na Súd pre verejnú službu.

O trovách

- 60 Podľa článku 195 ods. 6 Rokovacieho poriadku Súdneho dvora, ak bolo rozhodnutie Všeobecného súdu, ktoré je predmetom preskúmania, vydané podľa článku 256 ods. 2 ZFEÚ, Súdny dvor rozhodne o trovách konania.
- 61 Vzhľadom na neexistenciu osobitných pravidiel upravujúcich rozdelenie trov konania v rámci preskúmovacieho konania, je potrebné rozhodnúť, že oprávnené subjekty uvedené v článku 23 Štatútu Súdneho dvora, ako aj účastníci konania na Všeobecnom súde, ktoré Súdnemu dvoru predložili vyjadrenia alebo písomné pripomienky k otázkam, ktoré sú predmetom preskúmania, znášajú vlastné trovы súvisiace s preskúmovacím konaním.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (štvrtá komora) rozhodol a vyhlásil:

- 1. Rozsudok Všeobecného súdu Európskej únie (odvolacia komora) z 19. júna 2012, Arango Jaramillo a i./EIB (T-234/11 P), narúša vnútorný súlad práva Únie, tým, že Všeobecný súd Európskej únie ako odvolací orgán podal výklad pojmu „primeraná lehota“ v súvislosti so žalobou o neplatnosť, ktorú podali zamestnanci Európskej investičnej banky (EIB) voči ňou vydanému aktu spôsobujúcemu im ujmu, ako trojmesačnej lehoty, ktorej prekročenie má automaticky za následok zmeškanie lehoty na podanie žaloby, a teda jej neprípustnosť, bez toho, aby bol súd Únie povinný zohľadniť všetky okolnosti prejednávanej veci.**
- 2. Uvedený rozsudok Všeobecného súdu Európskej únie sa zrušuje.**
- 3. Vec sa vracia Všeobecnému súdu Európskej únie.**
- 4. Oscar Orlando Arango Jaramillo a ďalších 34 zamestnancov EIB, ktorých mená sú uvedené na začiatku tohto rozsudku, ako aj EIB, Portugalská republika a Európska komisia znášajú svoje vlastné trovy preskúvacieho konania.**

Podpisy